

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/196362,TEKST-AUDIO-85-rocznica-wizyty-Ribbentropa-w-Polsce.html>

01.03.2026, 13:13

[TEKST + AUDIO] 85. rocznica wizyty Ribbentropa w Polsce

25 stycznia 1939 r. przybył do Warszawy minister spraw zagranicznych Rzeszy Joachim von Ribbentrop. Trzydniowa oficjalna wizyta nie doprowadziła do przeciągnięcia Polski na stronę hitlerowskich Niemiec.

24.01.2024

Po I wojnie światowej Niemcy utraciły na rzecz odrodzonej Polski Pomorze Gdańskie, Wielkopolskę i część Górnego Śląska, a sam Gdańsk stał się wolnym miastem. Politycy w Berlinie nie pogodzili się z tym stanem rzeczy i relacje polsko-niemieckie pełne były napięć, których kulminacją stała się trwająca od 1925 r. wojna celna.

Przejęcie rządów w Niemczech przez Adolfa Hitlera paradoksalnie pociągnęło za sobą pewne odprężenie we wzajemnych relacjach. 26 stycznia 1934 r. poseł RP w Berlinie Józef Lipski i ówczesny minister spraw zagranicznych Rzeszy Konstantin von Neurath podpisali polsko-niemiecką deklarację o niestosowaniu przemocy. Hitler wciąż był w tym czasie zajęty wewnętrzną konsolidacją swych rządów. Wiedział też, że niemiecka armia jest jeszcze zbyt słaba, by ryzykować zbrojny konflikt z Polską.

Kilka lat później sytuacja była już zupełnie inna. W marcu 1938 r. Hitler zdołał bez jednego wystrzału przyłączyć do Rzeszy Austrię, a kilka miesięcy później – część Czechosłowacji.

Od jesieni 1938 r. władze w Berlinie coraz wyraźniej formułowały swe oczekiwania wobec Polski. Rzeczpospolita miałaby się zgodzić na włączenie Wolnego Miasta Gdańska do Rzeszy, budowę eksterytorialnej autostrady i linii kolejowej przez Pomorze, a także przystąpić do paktu antykominternowskiego, wymierzonego w Związek Sowiecki. W zamian Niemcy oferowali przedłużenie deklaracji o niestosowaniu przemocy i byli gotowi uznać nienaruszalność polskiej granicy zachodniej.

Okazją do poruszenia tych kwestii na wysokim szczeblu stała się nieoficjalna wizyta w Niemczech 5 i 6 stycznia 1939 r. ministra spraw zagranicznych RP Józefa Becka. Spotkał się on wówczas z Hitlerem i ze swym niemieckim odpowiednikiem Joachimem von Ribbentropem. Prasa pisała o serdecznej atmosferze rozmów, ale konkretów zabrakło, gdyż Beck nie był gotów przystać na oczekiwania gospodarzy.

„Nietrudno zauważyć, że zgoda Warszawy groziła przekazaniem Hitlerowi steru polskiej polityki zagranicznej. Utrata samodzielności w tej dziedzinie prowadziła zaś bez wątpienia do utraty niepodległości. Nie było gwarancji, że przywódca Rzeszy dotrzyma umowy i nie będzie stawiał kolejnych żądań” – ocenia dr Marcin Przeglętko z Biura Badań Historycznych IPN.

Z tych samych powodów przełomu nie przyniosły także rozmowy prowadzone przez Ribbentropa w Warszawie (25–27 stycznia 1939 r.) z Beckiem oraz prezydentem Ignacym Mościckim i marsz. Edwardem Śmigłym-Rydzem.

„Podczas uroczystego obiadu wydanego pierwszego dnia wizyty prześcigano się w kurtuazyjnych sformułowaniach” – pisze w książce *Stosunki polsko-niemieckie 1938–1939* prof. Stanisław Żerko.

Niemiecki minister mówił o woli pogłębiania relacji z Polską. Roztoczył też przed Beckiem wizję wspólnej granicy polsko-węgierskiej, która byłaby do uzyskania kosztem Czecho-Słowacji. Zarazem jednak Ribbentrop – jak zapamiętał Beck – „coraz uporczywiej wracał do swych postulatów gdańskich i komunikacyjnych”, a także ponowił ofertę sojuszu antysowieckiego. Także tym razem strona polska nie wyraziła zgody.

Pierwsza oficjalna wizyta Ribbentropa w Warszawie okazała się jedyną. 28 kwietnia 1939 r. Hitler zerwał polsko-niemiecką deklarację o niestosowaniu przemocy, a 1 września tego samego roku Niemcy bez wypowiedzenia wojny uderzyły na Polskę.

Instytut Pamięci Narodowej od początku prowadzi badania nad II wojną światową, w tym jej genezą.

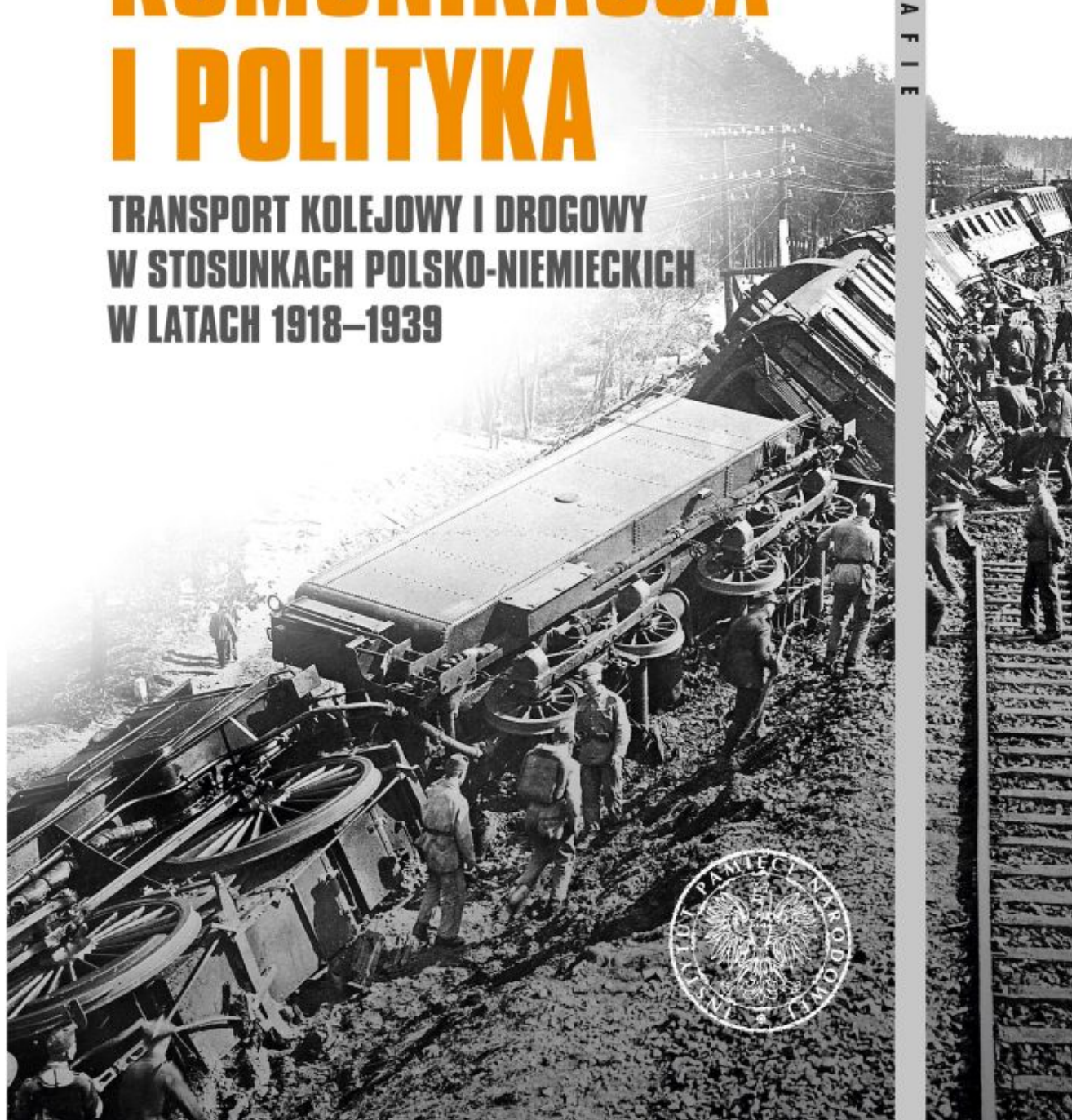
Nakładem Wydawnictwa IPN w 2015 r. ukazała się monografia dr. Marcina Przeglętki [Komunikacja i polityka. Transport kolejowy i drogowy w stosunkach polsko-niemieckich w latach 1918-1939](#). Jeden z rozdziałów dotyczy planowanego niemieckiego korytarza przez Pomorze.

MARCIN PRZEGIĘTKA

KOMUNIKACJA I POLITYKA

**TRANSPORT KOLEJOWY I DROGOWY
W STOSUNKACH POLSKO-NIEMIECKICH
W LATACH 1918–1939**

MONOGRAFIE

Polecamy również artykuły oraz wypowiedzi tego i innych autorów:

[„Z Polską małżeństwo z rozsądku, a nie z miłości”](#)

[Inwazja Wehrmachtu na Polskę i zbrodnie niemieckich grup operacyjnych jesienią 1939 roku](#)

[Polsko-niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy](#)

[Oferta Hitlera](#)

[Wykład dr. hab. Bogdana Musiała „Geneza II wojny światowej” – Katowice, 1 września 2022](#)

[90s. historii: 28 kwietnia 1939 r. Hitler wypowiedział deklarację o niestosowaniu przemocy](#)

Zachęcamy też do zapoznania się z broszurą [Pakt zbrodniarzy](#), dostępną bezpłatnie w kilku wersjach językowych.

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

Wizyta ministra spraw zagranicznych III Rzeszy Joachima von Ribbentropa w Warszawie. AIPN IPNBU-1-9-1-4

Pliki do pobrania

[Joachim von Ribbentrop przybył do Warszawy z pierwszą oficjalną wizytą \(mp3, 6.56 MB\)](#)

[Joachim von Ribbentrop przybył do Warszawy z pierwszą oficjalną wizytą \(wav, 48.16 MB\)](#)